

פרק ראשון מאימתי

דף ב'

היכן נתבאר שמצווה להזכיר גבורות גשמים

מצווה להזכיר בתפילה גבורות גשמים, כלומר להזכיר ענין זה שה' מוריד הגשם. ובהמשך יתבאר בעזה"י מנין שמצווה להזכיר זאת בתפילה. וכמו כן יתבאר בעזה"י מדוע ענין זה נקרא גבורות גשמים, וכמו כן יתבאר בעזה"י מתי יש להזכיר זאת בתפילה.

אכן משנתנו, בה נאמרו דעות שונות בענין זמן התחלת הזכרת גבורות גשמים, פותחת בשאלה, "מאימתי מזכירים גבורות גשמים", ומלשון זה משמע, שענין הזכרת גבורות גשמים כבר נתבאר במקום אחר, ועתה באו לשאול רק מתי זמן ההזכרה.

ומתחילה אמרו, שהתנא של משנתנו זכר מה ששינוי **במסכת ברכות**, "מזכירין גבורות גשמים בתחיית המתים", ושואלים בברכת השנים, והבדלה בחונן הדעת", ובא לברר, מתי זמן הזכרת הגשמים.

אולם דחו זאת, כי אמרו, שאם שאלתו היא מחמת אותה משנה במסכת ברכות, היה צריך לשאול כבר שם, מתי זמן ההזכרה, ולא להמתין עד כאן, מתחילת סדר זרעים, עד חלקו האחרון של סדר מועד.

ולפיכך אמרו, שהתנא של משנתנו זכר מה ששינוי **במסכת ראש השנה**^א, "ובחג נידונים על המים", שכן מאחר שנידונים על כך, מסתבר שיש להזכיר זאת, לרצות עליהם שיבואו לברכה, ואם כן יש לברר מתי מזכירים זאת.

^א לשון הגמרא, "תנא מראש השנה סליק", ומשמע מזה, שמסכת תענית היא המסכת הנלמדת אחר מסכת ראש השנה, כמו שהוא בסדר המשנה. אכן רש"י ותוס' פירשו, שהכוונה לכך ששניהם בסדר אחד, ואם כן אפשר שאין תענית אחר ראש השנה, אלא אחר ביצה, כמו שהוא בסדר מסכתות התלמוד הבבלי.